

Göteborgs
Stad

Information om god man och förvaltare

Överförmyndarenheten

Jonas Bokstedt
2021-10-12

Innehåll

- Överförmyndarens roll
- Godmanskap
- Förvaltarskap
- Uppdragens omfattning
- Vem kan ansöka om god man och hur gör man

Överförmyndarens funktion

- Tillsyn över gode män, förvaltare och vissa förmyndare
 - Granskar ekonomiska redovisningar, samtycker till vissa åtgärder och utreder klagomål
- Bedömer behov av godman- och förvaltarskap, samt ansöker till tingsrätt
- Informerar
 - ställföreträdare, banker, olika typer av boenden, socialförvaltning m.fl.

Vad är en god man/förvaltare?

- Biträde eller ställföreträdare. Ska se till att huvudmannens hjälpbehov tillgodoses
 - I huvudsak ett administrativt uppdrag
- Personligt och ideellt uppdrag (lekmän) – ej anställda
- Omfattas inte av sekretesslagstiftningen (dock en fråga om lämplighet)
- Gode män och förvaltare har rätt till arvode och ersättning för utgifter

Godmanskap enligt 11 kap 4 § föräldrabalken

Göteborgs
Stad

- Vid sjukdom, psykisk störning, försvagat hälsotillstånd eller annat liknande förhållande
 - som medför ett hjälpbehov (orsakssamband)
- Kan inte få hjälp på något annat mindre ingripande sätt
- Samtycke - om det kan lämnas (läkarintyg)
- Huvudmannen behåller sin rättshandlingsförmåga
 - kan själv ta ut pengar på bank, ingå avtal, neka insatser med mera

God mans behörighet

Huvudregel – samtycke från huvudmannen

Undantag:

- Regelbundna åtgärder, t ex betala hyra och mediciner
- Huvudmannen saknar förmåga att samtycka

Åtgärder utanför uppdraget eller utan samtycke blir **inte** bindande för huvudmannen

Förutsättningar för att godmanskapet ska fungera

- Korrekta förväntningar på god man
 - Varaktigt och genuint samtycke till insatsen
 - Huvudmannen
 - följer överenskommelser, t ex budget
 - ger gode mannen insyn och tillgång till ekonomin
 - tar inte ut pengar från bankkontot gode mannen ansvarar för
 - samtycker att myndighetsbrev och räkningar skickas direkt till gode mannen
- ➔ Bygger på samarbete

Förvaltarskap enligt 11 kap 7 § föräldrabalken

- Kriterierna för godmanskap ska vara uppfyllda, dessutom:
 - Vara "ur stånd" att vårda sig själv och/eller sin egendom
 - ett större hjälpbehov
 - konkret risk för **skada**
- Tvångsåtgärd – inget krav på samtycke
- Huvudmannen förlorar rätten att bestämma i de delar som omfattas av förvaltarskapet

Uppdraget som god man och förvaltare

Förvalta
egendom

Bevaka
rätt

Sörja för
person

Förvalta egendom

- Se till att räkningar blir betalda
- Se till att huvudmannen har fickpengar
- Göra upp en budget
- Övergripande ansvar för ekonomin

Bevaka rätt

Företräda huvudmannen vid:

- Ansökan om bidrag och insatser
- Kontakt med myndigheter
- Bouppteckningar - arvskiten
- Försäljning av bostad
- Tvister
- Överklagande av myndighetsbeslut

Sörja för person

- Kontrollera att:
 - omvårdnadsbehov tillgodoses och är av bra kvalitet, ex rätt vårdinsatser och en bra boendemiljö
 - materiella behov tillgodoses, t ex mat, möbler och kläder
- Bevaka personliga intressen, t ex daglig verksamhet, bostad, fritid och hälsovård
- Genom regelbundna besök och kontakter med huvudmannen/vårdgivare/boende

Vem kan utföra en uppgift vid godmanskap?

Göteborgs
Stad

UPPGIFT:	VEM HJÄLPER TILL?
Betala räkningar, tilldela huvudmannen pengar	God man
Ansöka om bidrag, fonder, hjälpinsatser	God man
Överklaga beslut, bevaka rättigheter	God man
Sälja/köpa hus/lägenhet, säga upp hyresavtal, ansöka om nytt boende	God man
Hämta ut mediciner	Anhörig, boendepersonal ² , personlig assistent
Städa, vattna blommor, hänga upp gardiner	Anhörig, boendepersonal, personlig assistent
Promenera, gå på bio, fika	Anhörig, kontaktperson, ledsagare ³ , personlig assistent
Påminna om möten, motivera att söka jobb	Anhörig, boende- personal, kontaktperson, personlig assistent
Följa med till läkare	Anhörig, boendepersonal, ledsagare, personlig assistent
Handla	Anhörig, boendepersonal, personlig assistent
Klä på sig, äta, sköta hygien	Anhörig, boendepersonal, personlig assistent

Från Rollkoll - Ett material om god man och förvaltare i relation till andra aktörer, sida 19

Ställföreträdarens skyldigheter

- Alltid handla på det sätt som bäst gagnar huvudmannen
- Hålla sig informerad om huvudmannens situation
- I skälig omfattning använda huvudmannens medel för dennes nytta
- Löpande föra räkenskaper och redovisa ekonomi
- Skilja på huvudmannens och sin egen ekonomi

Vem kan bli god man och förvaltare?

- Myndig
- Inte ha förvaltare
- "Rättrådig": ingen kriminell belastning och inga ekonomiska problem
- "Erfaren": kunskap om samhälle/vardagsekonomi, behärska svenska i tal/skrift
- "I övrigt lämplig": ingen intresseemotsättning
- Vi har utbildningskrav för externa gode män

Anhörig/närstående och god man

- I regel aktuellt vid ansökan/önskemål från huvudmannen eller nära anhörig
- Samma lämplighetskrav som för ”externa gode män”
- Dock ej krav på utbildning (men behöver göra ett mindre kunskapstest)
- Viktigt hålla isär rollerna

Hur ansöker man om god man?

- Huvudmannen själv och dennes närmaste anhöriga (föräldrar, syskon, myndiga barn) har rätt att ansöka till tingsrätten.
- Läkarintyg ska bifogas till ansökan.
- Om anhörig vill få uppdraget som god man skriver man det i ansökan.

Mer information finns på: **goteborg.se/overformyndaren**

Göteborgs
Stad

KONTAKT:
Göteborgs Stad, Överförmyndarenheten

Telefon: 031 - 368 09 00

[E-post: of@kom.goteborg.se](mailto:of@kom.goteborg.se)

Besök: Ekelundsgatan 1, Göteborg

Box 2385, 403 16 Göteborg

Hemsida: goteborg.se/overformyndaren